

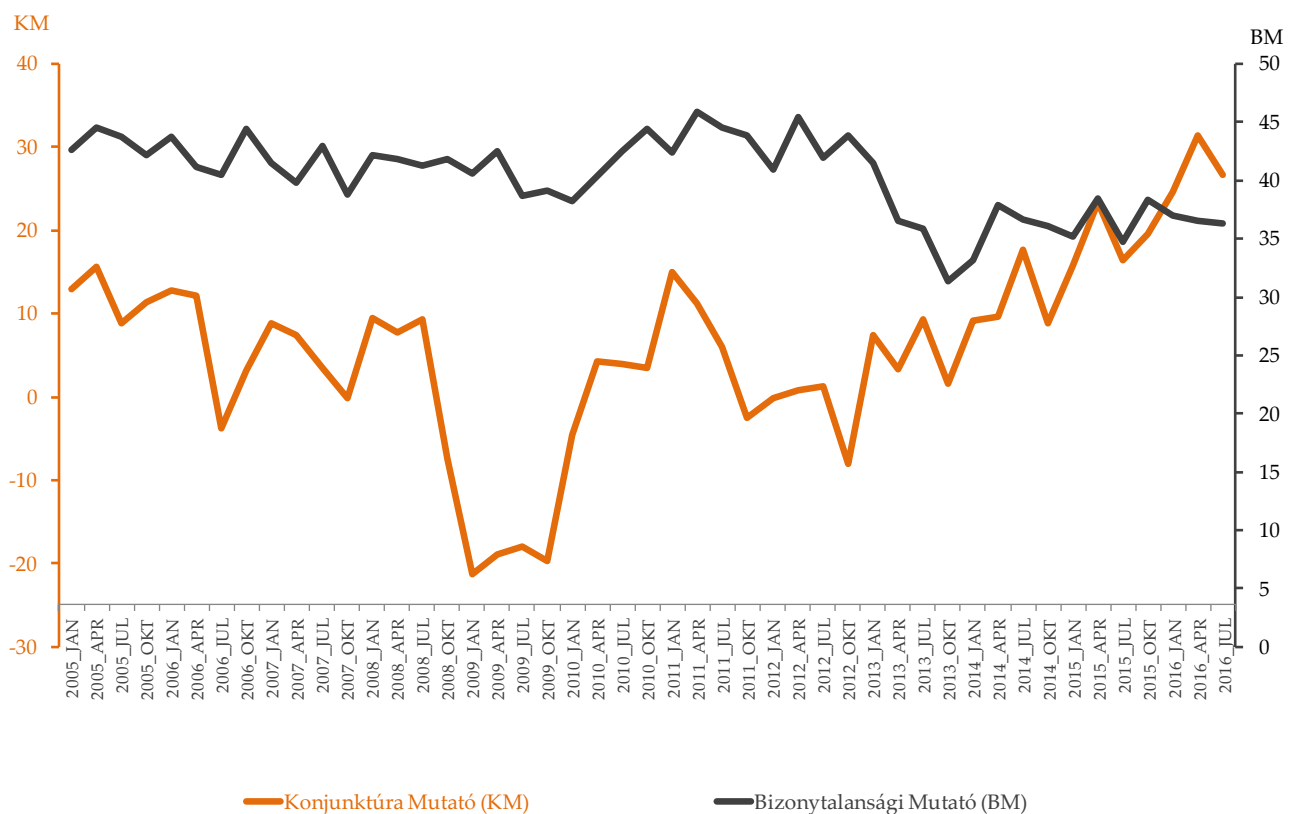
A GVI 2016. júliusi KKV Körkép felvételének eredményei

A 2016. júliusi adatfelvétel tanúsága szerint a hazai KKV szektorban az üzleti bizalom szintje az előző negyedévben tapasztaltnál képest romlott: a KKV Körkép Konjunktúramutatója az április 31 pontos csúcstről 27 pontra csökkent. Ezzel a tavaly október óta tartó, folyamatos javuló tendencia tört meg. Miközben a vállalkozások jelenlegi helyzetüket pozitívabban értékelik, mint az előző negyedévben, addig jövőbeli kilátásaikat negatívabban. Ez azt jelenti, hogy a KKV szektor fordulópontot jelez előre a hazai üzleti klíma alakulásában.

A Bizonytalansági Mutató értéke 36 pontos szinten áll, amely gyakorlatilag nem változott az előző negyedévhez képest (2016 áprilisában 37 ponton állt). A Bizonytalansági Mutató értéke arra utal, hogy az aktuális tendencia nem egységesen érinti a KKV-kat, továbbra is

csak a kis- és középvállalkozások egy részét érinti, a többiek még nem érzékelik.

A KKV Körkép Konjunktúra Mutató és Bizonytalansági Mutató alakulása

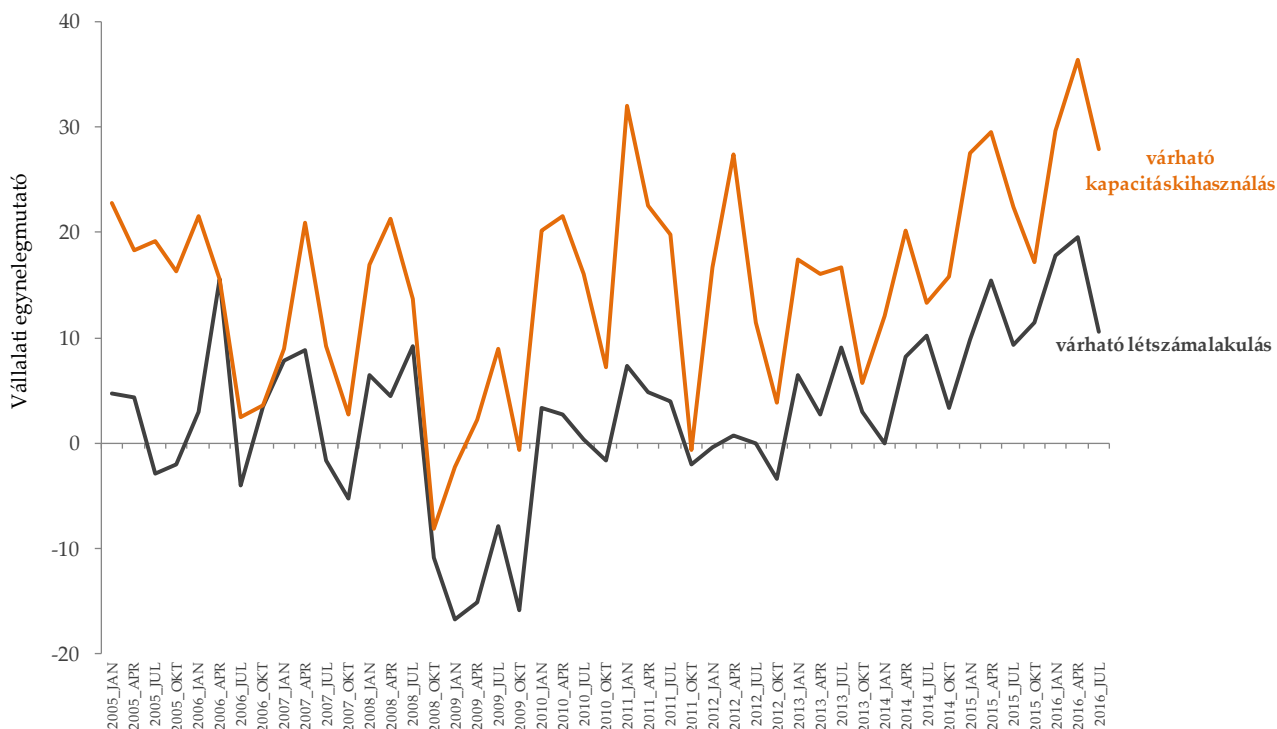

Forrás: GVI 2016

A KKV Körkép Konjunktúramutató csökkenése annak köszönhető, hogy a jövőbeli kilátásokra vonatkozó összes almutató értéke visszaesett az előző negyedévhez képest. A vállalkozások úgy vélik, hogy jelentősen vissza fog esni beruházási aktivitásuk (12 pontos csökkenés), a létszám terén (9 pontos csökkenés), a kapacitáskihasználás (8 pontos

csökkenés), a termelési szint (8 pontos csökkenés) és a jövedelmezőség (7 pontos csökkenés) esetében is negatív fordulatot jeleznek előre. A várható üzleti helyzet terén pedig csekély mértékű visszaesésre (1 pontos csökkenés) számítanak a következő fél évben.

Várható létszámváltozás és kapacitáskihasználás, 2005. 01. – 2016. 07.

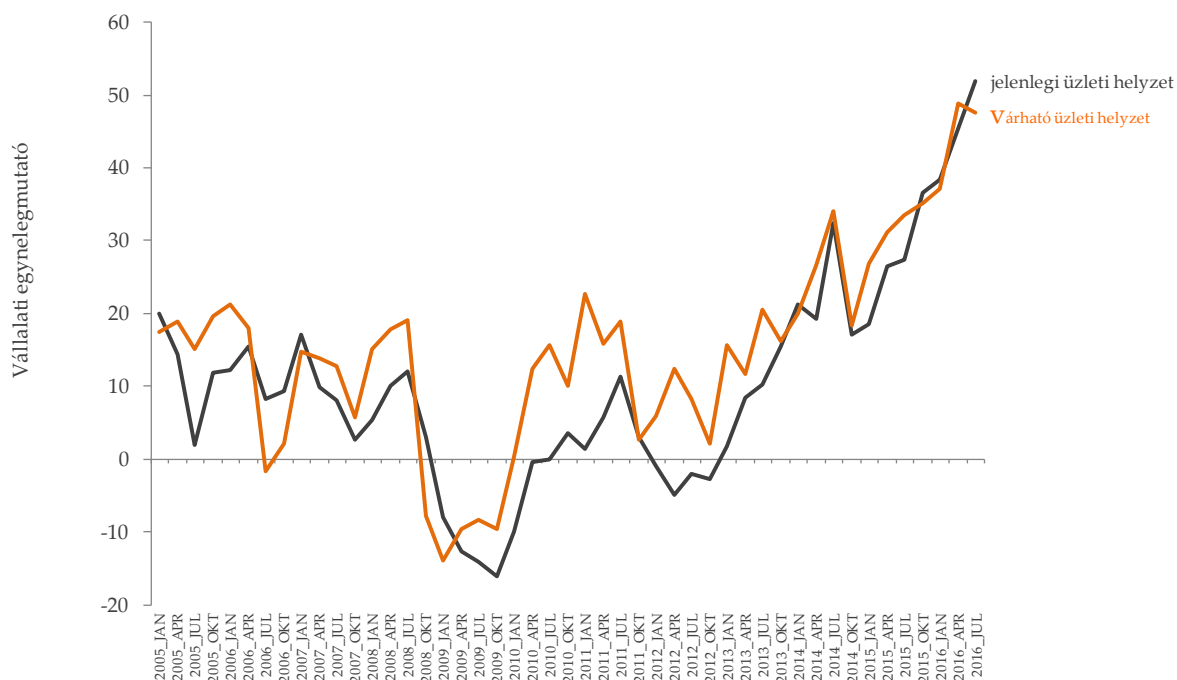

Forrás: GVI 2016

Ezzel szemben aktuális helyzetüket továbbra is pozitívnak érzékelik a hazai KKV-k. Az előző negyedévhez képest legnagyobb mértékben a rendelésállomány (10 pontos növekedés) mutatója javult, de a jövedelmezőség (8 pontos növekedés), az

üzleti helyzet (7 pontos növekedés) és az elmúlt fél éves termelési szint (7 pontos növekedés) mutatója is jelentősen nőtt az előző negyedévhez képest.

Jelenlegi és várható üzleti helyzet, 2005. 01. – 2016. 07.

Forrás: GVI 2016

Az öt karika terhe: következtetések és tanulságok Rio után

Az alábbi rövid elemzésben a nemrég véget ért Rio de Janeiro-i Nyári Olimpiai és Paralimpiai Játékok rendezésével és lebonyolításával kapcsolatos legfontosabb konzekvenciákat ismertetjük. Az érintettek és a média beszámolóí számolatlanul hívták fel a figyelmet a különböző hiányosságokra, visszasságokra, a résztvevőket és a nézőket érő veszélyhelyzetekre. Ezek a tények felvetik a kérdést: hogyan kaphatta Rio de Janeiro a rendezés jogát? Az elemzés során azokat a tényezőket, feltételeket mutatjuk be, amelyek nélkülözhetetlenek az ötkarikás játékok rendezéséhez. Ezek közül is leginkább a gazdasági aspektusokra fókuszálunk.

Ki rendezzen olimpiát?

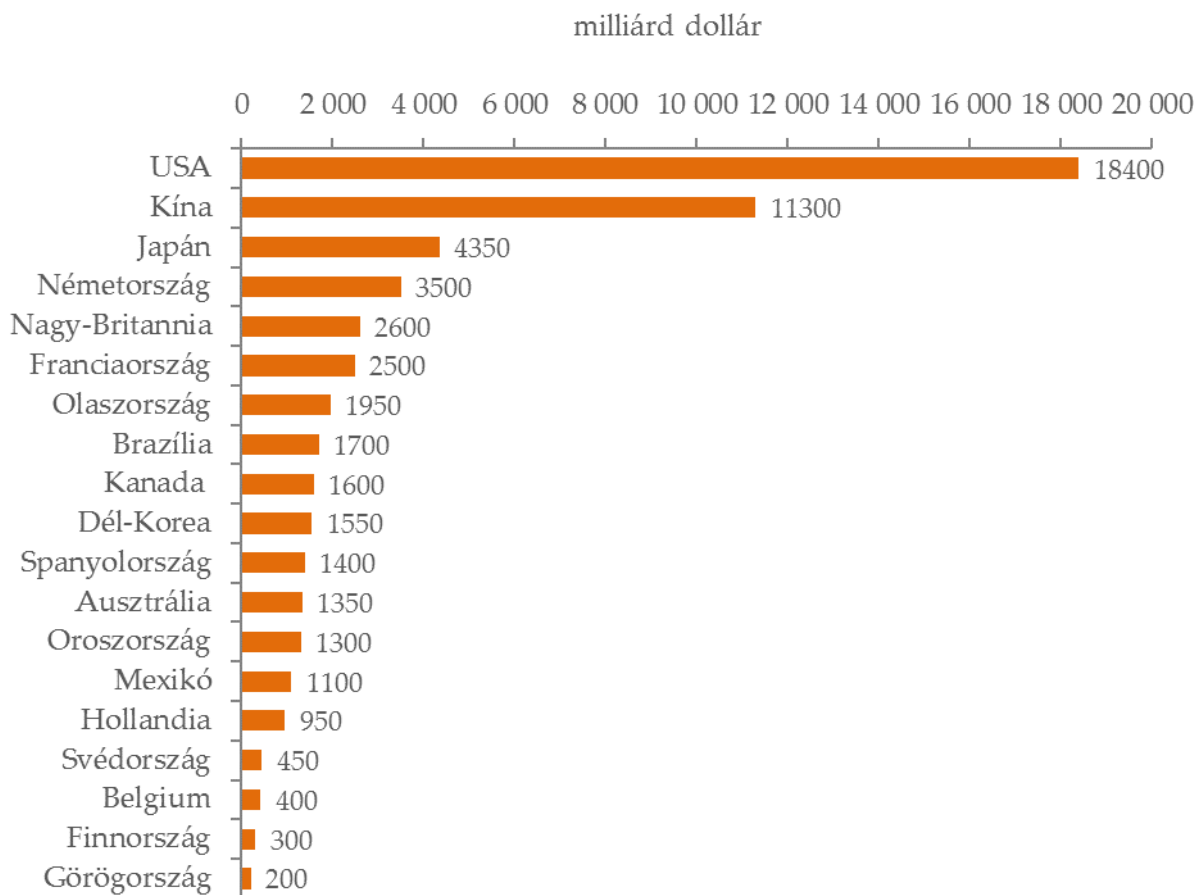
Az első és talán legfontosabb kérdés, hogy milyen szempontokat kell egy potenciális rendező országnak a kandidálás előtt figyelembe vennie. Röviden összefoglalva: az ország gazdasági fejlettsége; az infrastrukturális környezet minősége; a rendező országban megmutatkozó szociális különbségek és ezzel együtt a rendezés társadalmi támogatottsága. Ezek a tényezők természetesen egymástól nem feltétlenül választhatóak külön. A következőkben a felsorolt szempontok szerint értékeljük a rio-i játékokat.

Az elsőként említett tényező rendkívül általánosan az ország gazdasági fejlettségeként fogalmazható meg. Ez alatt egyaránt értendő a gazdaság mérete és teljesítménye¹. Az 1. ábra az olimpiát rendező országok bruttó hazai termékét (milliárd dollár) ábrázolja, csökkenő sorrendben.

---

¹ Evangellia Kasimati: Economic aspects and the Summer Olympics: a review of related research, 2003

1. ábra: A nyári és téli olimpiát rendező országok GDP-jének alakulása (milliárd dollár)

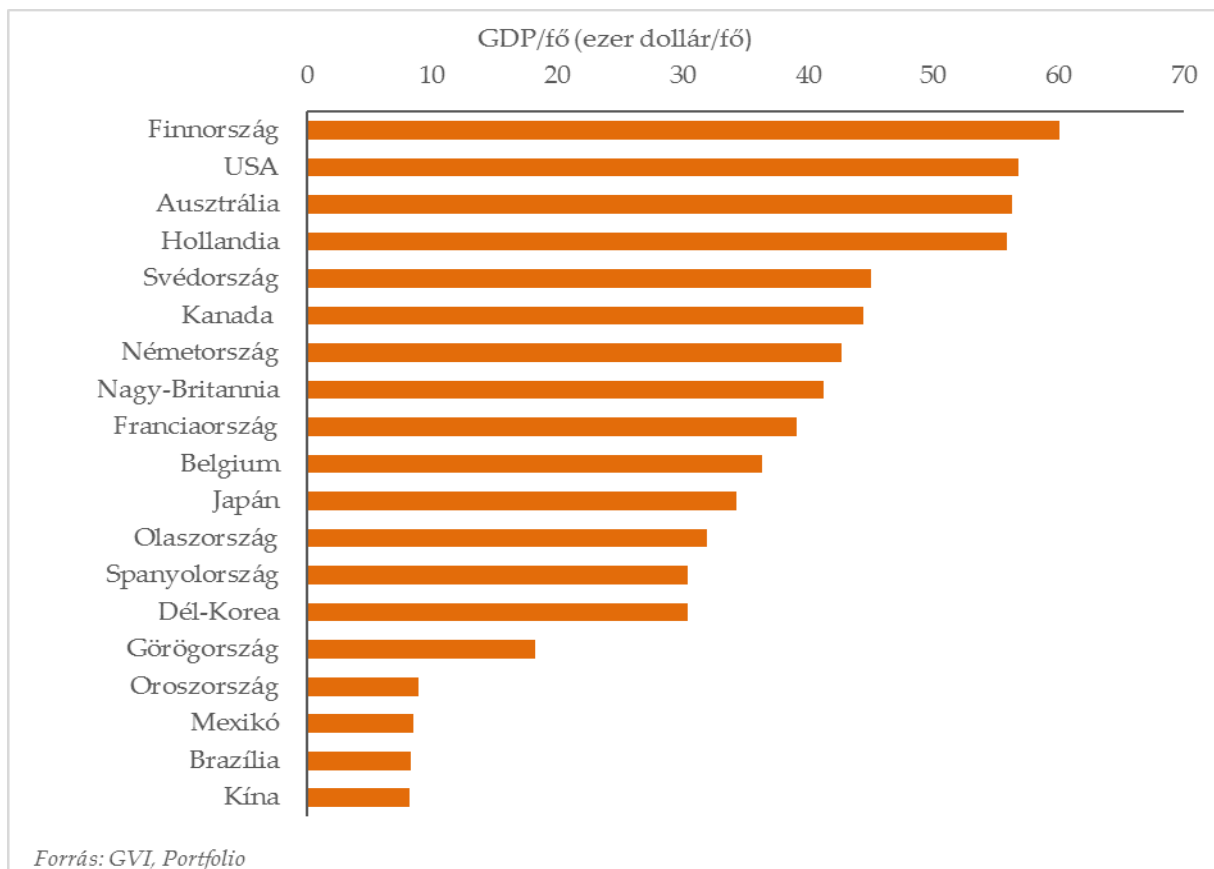

Forrás: GVI, Portfolio

Az ábrán jól látható, hogy méretét tekintve az idei házigazda, Brazília, előkelő helyet foglal el ebben a rangsorban. Azonban érdemes ezt az összevetést az egy főre jutó GDP tekintetében is elvégezni, mert a

lakosságszámra vetített adat alapján pontosabb képet kaphatunk a rendezők gazdasági fejlettségéről. Ezt a rangsort a 2. ábra mutatja.

2. ábra: A nyári és téli olimpiát rendező országok sorrendje az egy főre jutó GDP alapján (ezer dollár/fő)

Az ábráról könnyen leolvasható, hogy Brazília az elsőszámú fejlettségi mutató alapján felállított sorrendben a sereghajtók közé tartozik. Ez azért fontos megállapítás, mert a fajlagos GDP jó közelítője egy ország költségviselő-képességének, ami a fejlettségen túl szintén meghatározó komponense a rendezés feltételeinek. Minden házigazdának fejlesztésekre, barna- és zöldmezős beruházásokra van szüksége – kinek többre, kinek kevesebbre – ahhoz, hogy otthont adhasson az ötkarikás játékoknak². A

tapasztalt hiányosságok többsége Brazília elmaradottságával és alacsony költségviselő-képességével magyarázható.

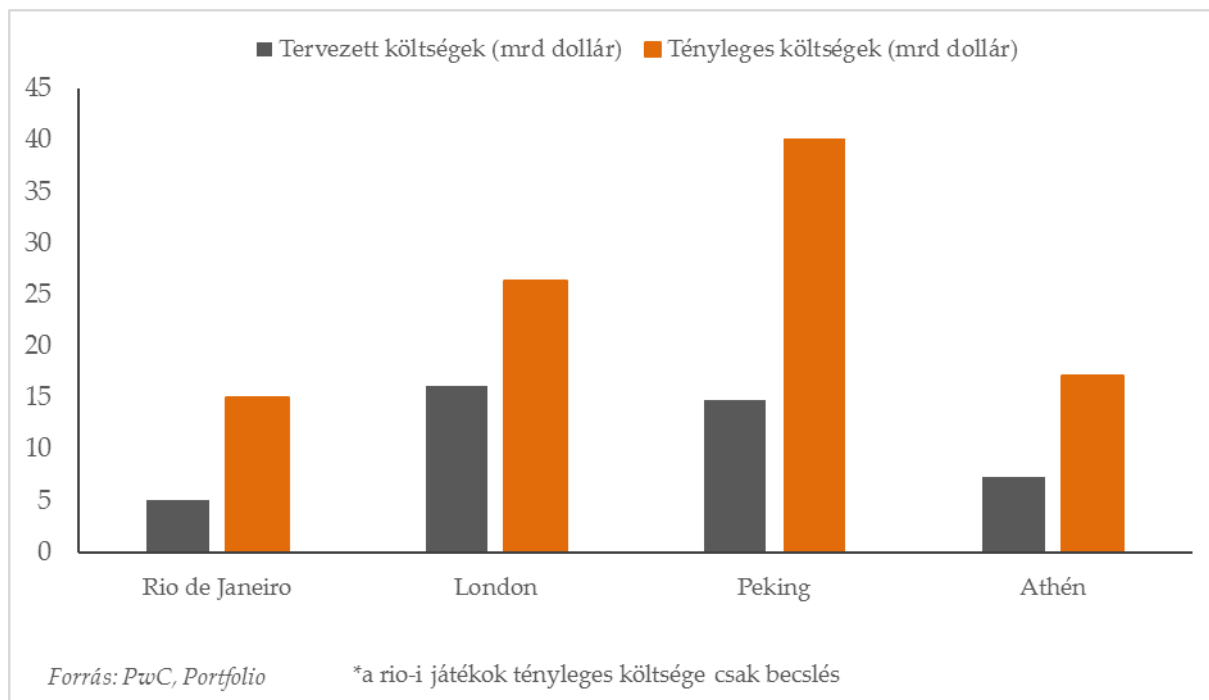
Az előző tényezővel szorosan összefügg az ország (pontosabban a város) infrastrukturális helyzete, a környezetének állapota is. A közbiztonság szempontjából is alacsony színvonalú rendezésről beszélhetünk. Ez a kérdés azért is meghatározó a rendezés tekintetében, mert a költségek jelentős részét a helyszínek és a közlekedés fejlesztése, kialakítása emészti fel³.

² Going for the Gold: The Economics of the Olympics, Journal of Economic Perspectives

³ Adam Blake: The Economic Impact of the London 2012 Olympics, 2005

A harmadik ábrán az utolsó négy nyári olimpia tervezett és tényleges költségei láthatók.

3. ábra: Az elmúlt négy nyári olimpia tervezett és tényleges költségei (milliárd dollár)

Az ábrán az látható, hogy London kivételével mindegyik esetben legalább dupla akkora volt a tényleges költség, mint a tervezett. A tervezett költségek átlaga 10,8 milliárd dollár, a tényleges költségeknél ugyanez a statisztika 24,6 milliárd dollár (mai árfolyamon átszámolva előbbi értéke megközelítőleg 3024 milliárd forint, utóbbié 6888 milliárd forint). Az összemérhetőség miatt érdemes ezt a két értéket a magyar bruttó hazai termék arányaiban ábrázolni: a tervezett költségátlag az éves GDP körülbelül 10%-a, a tényleges költség pedig több, mint 20%-a.

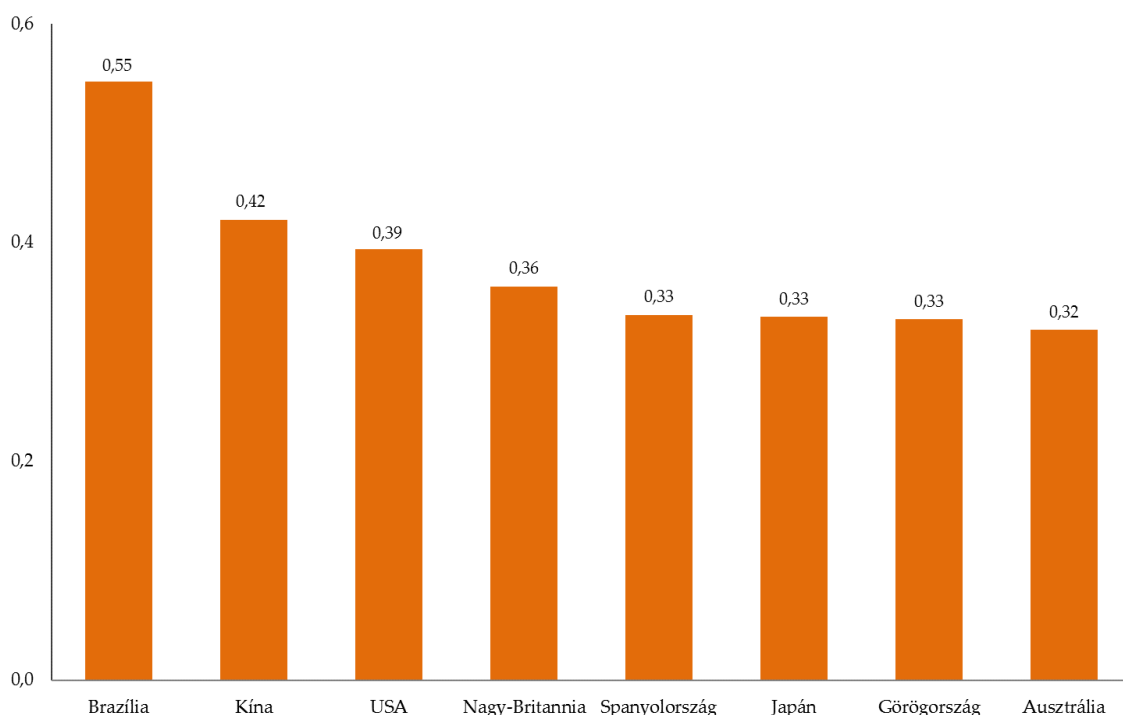
Rendkívül fontos és mérlegelendő szempont az is, hogy az adott országban milyen a

jövedelemeloszlás és a társadalom milyen jellegű és mértékű szociális feszültségekkel terhelt. E jelenségek szemléltetéseképpen a negyedik ábrán az elmúlt 24 év rendező országainak GINI-koefficiensei láthatók⁴ (minden ország esetében a rendezés időpontjához legközelebbi, elérhető adatot rendeltük).

⁴ A GINI-koefficiens a jövedelemeloszlás szóródását mutatja, ahol a 0 érték jelenti a teljes egyenlőséget, az 1 érték pedig a teljes egyenlőtlenséget.

4. ábra: Az elmúlt 24 év rendező országainak GINI-koefficiense

Forrás: OECD, Világbank

Az ábra azt mutatja, hogy Brazília társadalmának jövedelemeloszlása a legegyenlőtlenebb az utóbbi 24 év házigazdái közül. A legelmaradottabb rétegek több alkalommal is jelentős demonstrációkkal

protestáltak a játékok megrendezése ellen. Ennek egyik fő oka a mélyszegénység elterjedtsége, a másik a beruházók körét érintő korrupciós ügyek.

Konklúzió

Rövid elemzésünkben azt vizsgáltuk, hogy milyen feltételek nem hagyhatók figyelmen kívül akkor, amikor egy ország olimpiai játékok rendezésére készül, illetve, amikor egy országnak megadják a rendezés jogát. Ezeknek a feltételeknek Brazília szinte semmilyen módon nem felelt meg, holott ezek csak az alapvető, szükséges kondíciók. Ezen

felül természetesen további elemzésekre van szükség ahhoz, hogy gazdasági aspektusból egy ország adottságai elégségesek legyenek az ötkarikás játékok megrendezésére. A budapesti rendezés háttérének megvilágításához is hasonló irányból és módszerekkel érdemes közelíteni.

Nemzetközi tendenciák

A termelési, fogyasztási és foglalkoztatási helyzet alakulása egyes, nemzetközileg fontos gazdaságokban, összehasonlítva a szakértői várakozásokkal és a megelőző időszakokkal

		Vonatkozási időszak	Tényadat	Várakozások	Előző időszak
	A munkanélküliség változása (ezer fő)	(Szept)	1	-5	-7
Németország	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(Szept)	54,3	53,1	53,8
	IFO üzleti bizalmi index ¹	(Szept)	109,5	106,4	106,2
Franciaország	INSEE üzleti bizalmi index ²	(Szept)	102	102	101
	Philly Fed foglalkoztatási index	(Szept)	-5,3		-1,6
USA	CB fogyasztói bizalmi index	(Szept)	104,1	99,0	101,1
	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(Szept)	51,4	51,9	52,9
Kína	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(Szept)	50,4	50,4	50,4

¹ <https://www.cesifo-group.de/ifoHome/facts/Survey-Results/Business-Climate/>

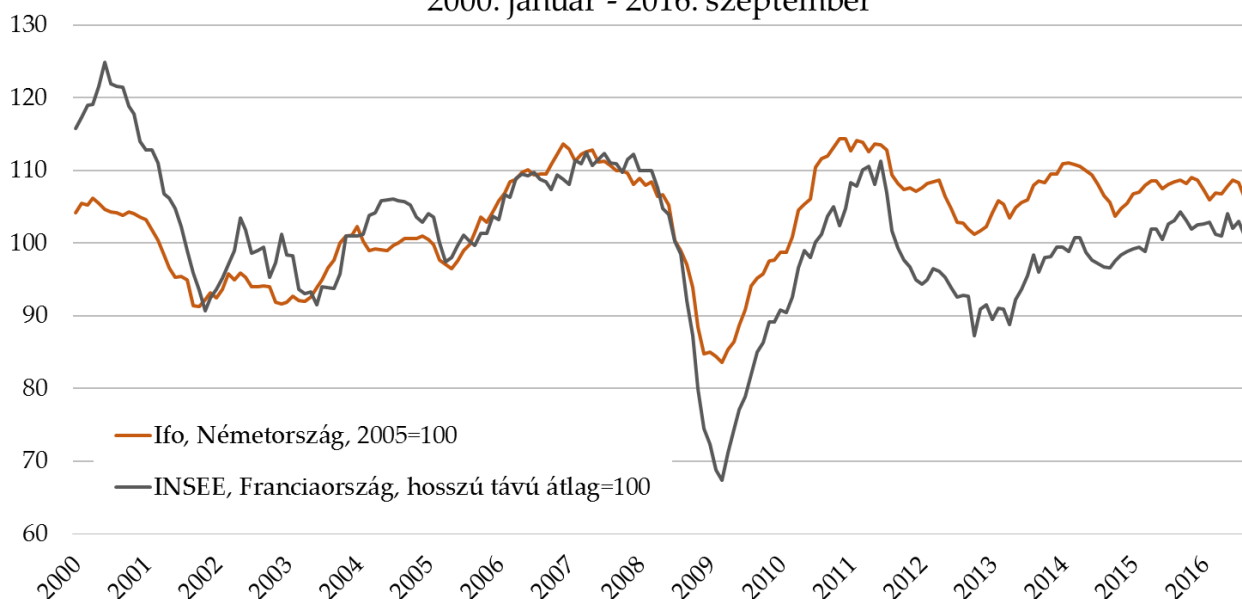
² <http://www.insee.fr/en/themes/indicateur.asp?id=105>

A többi adat forrása: <http://worldeconomiccalendar.com>

Meglepő statisztikát produkált a német gazdaság: a várt csökkenés helyett nőtt a munkanélküliek száma. Ezzel szemben a vártnál jobban emelkedett a feldolgozóipari beszerzési menedzserindex (PMI) és az IFO üzleti bizalmi indexe is. A franciaországi INSEE üzleti bizalmi index a várt ütemben nőtt. Az Egyesült Államokban a CB fogyasztói bizalmi index jól alakult, azonban a feldolgozóipari PMI értéke az előre jelzethez képest jobban csökken. A kínai beszerzési menedzserindex az előző hónapokhoz hasonlóan gyakorlatilag stagnált.

Üzleti bizalmi indexek alakulása hosszú távon

Az üzleti bizalom megítélése Németországban és Franciaországban, az Ifo és az INSEE vállalati konjunktúra-felmérései alapján,
2000. január - 2016. szeptember

Forrás: www.cesifo.de, www.insee.fr

Kapcsolat

Cím: MKIK GVI

1034 Budapest, Bécsi út 120.

Tel: 235-05-84

Fax: 235-07-13

e-mail: gvi@gvi.hu

Internet: <http://www.gvi.hu>

Készítette:

Nagy János, gyakornok, MKIK GVI

Nyíró Zsanna, elemző, MKIK GVI

Kompaktor Emília

Kutatásvezető:

Tóth István János, tudományos főmunkatárs, MTA KRTK KTI,

ügyvezető, MKIK GVI

e-mail: tothij@econ.core.hu

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:

MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató,

2016. szeptember, Budapest,

2016-10-04